

GIÁ BÁN	
BỘNH-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm 3500	6500
Sáu tháng 2500	5500
Ba tháng 1500	4000

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gửi cho M. TRẦN ĐÌNH-PHIÊN - Ai cũng quảng cáo việc riêng xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Chịu trách nhiệm Chủ bút
HUYỀN - THỰC - KHANG

Quản lý
TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BÀO QUÂN
Dương Hồng-Bà, Huế
Giấy phép số 62
Giấy phép: TIẾNG-DÂN - Huế
Hộp thư số 31.

Phẩm cuộc chiến-tranh giải-phóng là đáng tôn-sùng; phẩm cuộc chiến-tranh áp-bức là đáng chú-mạ.

CUỘC CHIẾN-TRANH THẾ GIỚI SAU NÀY

Thế-giới ngày nay là một cuộc cờ, mà lại một cuộc cờ hăm vào nước bi, sống chết hơn thua là bất đầu tư đây.

Đối với cái tình trạng ngoại giao của thế-giới, chúng ta chỉ đứng vào cái địa-vị khách-quan, chờ không phải chủ-quan, chúng ta chỉ là anh xem cờ, chờ không phải là anh đánh cờ. Nhưng dầu là anh xem cờ, mà vẫn giữ cái chum làm « quân cờ » nữa. Vậy thì sự lợi hại đương đi nước bước, trong cái bàn cờ thế-giới có liên quan đến ta một cách mật thiết lắm. Chúng ta phải quan sát và lý-luận cho xác đáng kỹ càng thời mới được.

Báo Tiếng-dân số 58 và 59 có bài của ông Tinh-tiên bàn về cuộc chiến-tranh Anh-Mỹ, ông tổng kết đến sẽ thành cuộc thế-giới chiến-tranh, trong ấy sẽ có ba cái đại-lực của thế-giới: Liên-Âu, Liên-Mỹ, Liên-Á xung đột. Báo T. D. số 62 ông Giang - hồ-du - Khách biểu tình cùng ông Tinh-tiên về cuộc chiến-tranh Liên-Âu, Liên-Mỹ, Liên-Á, nhưng đoạn sau lại nốt thêm cuộc chiến-tranh Dân-tộc và xã-hội chủ-nghĩa đối với đế-quốc và tư-bản chủ-nghĩa; chúng tôi rất biểu tình cùng ông Giang-hồ-du-Khách về cái ý kiến ấy, chúng tôi cũng tin rằng cuộc chiến-tranh ấy là một cuộc chiến-tranh tất nhiên phải có, theo cái trình độ tiến-hóa của lịch-sử thế-giới không thể sao tránh khỏi được. Còn về cuộc chiến-tranh Anh-Mỹ và cuộc chiến-tranh Liên-Âu - Liên-Á, Liên-Mỹ thì cái quan-niệm của chúng tôi đối với hai trận ấy có hơi khác hai ông. Trước một cuộc cờ nước bi cái dự đoán của người xem cờ tất nhiên có chỗ đồng nhau, mà có chỗ khác nhau, vậy thì cái ý kiến của chúng tôi đối với cuộc thế-giới chiến-tranh có chỗ khác hai ông là một lẽ thường, mà không lấy gì làm lạ vậy.

Chúng tôi lần lượt xét ba cái vấn đề sau này:

1) Lấy cái tình-trạng nguy ngập của thế-giới ngày nay thì cuộc chiến-tranh Anh-Mỹ có phải là một cuộc chiến-tranh khởi điểm biến thành thế-giới chiến-tranh như trận Pháp-Đức ngày xưa chăng?
2) Cuộc thế-giới chiến-tranh có phải là cuộc Liên-Âu-Liên-Mỹ-Liên-Á chiến-tranh chăng?
3) Cái trận khởi điểm của thế-giới chiến-tranh sẽ bởi nước nào và tại chỗ nào?
Muốn trả lời các hỏi đầu thì ta nên xét trong hai tay

địch thù Anh-Mỹ, nước nào sẽ gây sự trước. Lấy cái nội dung ngoại-diện của hai chủ đế-quốc này thì như chứng chưa chủ nào muốn khởi-thế công cả; mà chỉ dự-bị thế thủ mà thôi. Nước Anh xưa nay, vẫn sành trong cái chánh-sách theo gió phất cờ, chỉ đi một sau mà không bao giờ muốn đi một trước. Xem cách đối đãi với Tàu mấy năm vừa qua thời rõ. Quốc-dân Trung-hoa vận động cuộc bài ngoại rất kịch liệt, trong ấy quyền lợi Anh thiệt thòi rất nhiều. Dự-luận thế-giới đoàn chắc không sao tránh khỏi cuộc Anh-Trung chiến-tranh, thế mà Anh vì trông thấy các đế-quốc liệt-cường khác không đã động gì, thành Anh phải giả vờ làm lơ cho qua buổi.

Gia dĩ trong nước tuy cuộc lòng-bãi-công vừa yên, nhưng cái làn lửa bãi-công vẫn còn nuôi đó, chỉ chờ khi nào có cuộc biến rồi, chánh-phủ không kịp đề-phòng là đã phừng lên. Ngon lửa ấy đó là nhờ có người thổi. Người thổi ấy là ai? chính là chánh-phủ Nga mà nước Anh vừa tuyệt-giao đó. Tuyệt-giao không phải trừ được cái miệng thổi ấy đâu? Càng tuyệt-giao thì ngọn gió thổi sau này càng mạnh. Ngọn lửa ấy sẽ lan cả các thuộc-dịa Anh nữa. Ở các thuộc-dịa Anh bấy lâu cái phong trào cách-mệnh vẫn sôi nổi lên sùng-sục như cuộc tiếp rước phái-bộ Anh ở Ấn-độ vừa rồi, cuộc khởi-xương tôn-giáo chiến-tranh ở đất Irack. Các dân-tộc ấy một mai mà có cuộc chiến-tranh của Anh với một nước khác, thì họ không có cái đại đem thân chết cho « mẫu-quốc » ngay. Lại còn một điều hại cho Anh nữa là nếu như có cuộc chiến-tranh với Mỹ thì các quyền lợi của Anh ở Tàu sẽ bị cho Nhật đoạt hết. Người Anh họ tính mà lắm, họ hiểu cả, họ vẫn thủ với Mỹ thật, nhưng quyết nhiên họ chưa muốn gây sự sớm đâu. Bây giờ họ đứng vào cái phương diện thủ-thế và duy trì hiện tại làm cốt.

Còn như nước Mỹ xưa nay họ vẫn dùng cái chánh-sách « con buôn ». Trơ g thị trường kinh-lẽ họ cướp lợi của Anh rất nhiều, Anh tức Mỹ chứ Mỹ không tức gì Anh, vậy thì Anh

muốn gây sự với Mỹ thì gây trước, chờ Mỹ thì không gây trước đâu? Gia dĩ nếu có cuộc chiến-tranh với Anh thì họ thiệt thòi nhiều: một là các thị trường trên thế-giới của họ rất nhiều sẽ bị Nhật, Nga, Pháp, Ý thừa cơ mà cướp hết; hai là nước Anh sẽ nhận cơ hội mà quít mất món nợ rất to của Anh mắc Mỹ hồi Âu-chiến, ba là quần đảo Phi-luật-lân bấy lâu cổ chéo chống mà giữ mãi sẽ thừa cơ hồi mà « hoạt lý » mất; bốn là cái chánh-sách con buôn không thực hành được nữa: nước Mỹ từ sau Âu-chiến họ vẫn mong một cuộc chiến-tranh để họ thi hành cái chánh-sách con buôn thì lợi to lắm; họ cứ điềm nhiên đứng xem hai anh đánh nhau đem súng ống, đạn-dược bắn cả hai bên cho cần thì đánh được lâu, đánh được lâu thì họ lợi được nhiều, khi nào trông thấy một phe nào không có cơ chống được nữa, họ sẽ đứng theo anh mạnh đâm chọc anh yếu một lát dao, lẩn nhào. Đến khi nghị-hòa, họ lại chính chế đến ký hiệp-uớc chia một phần quyền-lợi. Nay họ khiêu chiến với Anh, sự hơn thua chưa lấy chi làm chắc mà sự lợi hại đã rành rành trước mắt, họ đại gì mà gây chuyện với Anh đâu.

Nước Anh nước Mỹ là hai nước đại tư-bản đã lũng lằng phen trông thấy mấy cái triệu chứng nguy ngập ấy (như cuộc Sacco-Vanzetti ở Mỹ, cuộc bãi công ở Anh) nên họ đề-phòng riết, quyết nhiên không dám gây sự chẳng khéo làm mất cho sự nội-loạn mà thôi, và đế-quốc tư-bản chủ-nghĩa cũng bị đánh đổ không biết chừng.

Xét cái tình-trạng của hai nước trên kia thì chúng tôi có thể kết luận rằng: cuộc chiến-tranh Anh-Mỹ là cuộc chiến-tranh có thể có (vì sao? trong hai ông Tinh-Tiên đã thuật rồi) nhưng không phải là cuộc chiến-tranh khởi điểm biến thành ra thế-giới chiến-tranh như trận Pháp-Đức ngày xưa. Trong hai sau sẽ bàn đến cái hỏi thứ hai là cuộc Liên-Âu - Liên-Mỹ - Liên-Á chiến-tranh có thể có không?

NAM HƯNG-TC

TẢN TẢN

Xuân nhật ngẫu thành

Ngày xuân cầm bút hỏi trời xanh,
Vũ trụ làm sao lại có mình?
Muốn chết sợ hồi thần bầy thước:
Không vậy mà vương nợ ba sinh.
Khí bản thế sự cu cùng khốc;
Lúc chán nhân-tình tủy lại tình.
Ba vạn sáu nghìn thời cũng thế,
Hem chỉ ngộ lợi với cầu danh.

Nghe pháo

Kia ai nổ pháo chôn cơ-thôn?
Đinh đĩa làm chi dậy tiếng ồn.
Một phút lừng đùng giờ đất động;
Bên bờ mà mặt khói mây tuyền.
Đã kêu ta liệu cho kêu hẳn;
Muốn dốt thời thì cứ dốt luôn.
Thích chi ở đời cười một trận;
Tan lành chi kẻ mấy mươi buồn.

NGUYỄN-TIÊN

Sáng trăng chơi thuyền

Mây in về trăng nước gương trong;
Một chiếc thuyền riêng một gối song.
Đến vi nháp câu phao tri-loạn;
Giống Hoài lân lựa một hương vòng.
Giấc bầu phong nguyệt nằm hồ trái;
Giả nợ Tang bồng bốn biển xong.
Tan cuộc mây mù trong thế giới;
Rặng rặng mây mù với non sông.

D. L. T. C.

Họa văn bài thơ

« đêm nghe mưa »

Không tanh cho mình thử ngó chơi,
Cớ sao ông cứ muốn mưa hoài.
Hỏi hàng lệ nhỏ theo cùng nước
Một lần lũng riêng ngó với trời.
Trước mặt thủy mây đen một đám,
Bên tai nghe sét đánh nhiều nơi.
Gió mưa chưa lên đường lại tới
Kể ở trong lòng kẻ ở ngoài.

Ất-Hy

VIỆN NHÂN-DÂN-ĐẠI-BIỂU

(TRUNG-KY)

Thơ của ông Nghị trưởng gửi cho các Nghị-viên

ngày 23 Marts 1928

Thưa ngài,

Phòng giấy viện đã xong, bàn ghế, tủ kệ, đèn điện, máy đánh chữ, văn-ván, tôi đã y theo số tiền nhà nước cấp mà sắm đủ (theo thư đã gửi cho ngài số liệu 93 ngày 22 Février 1928) tôi đã dùng một người thư ký tên là Lê-văn-Kinh (người thư giúp việc từ năm ngoái) và một người planton tên là Trương-quang-Tôn.

Tôi khám đã phát ba cái mandats theo ngân-sắc năm 1928 về mục thứ 13, 14 khoản thứ 2 và 3:

- 1) Lương đồng niên thu-ky: 360500
- 2) Lương planton từ 1 Février đến 31 Decembre 1928: 110500
- 3) Tiền giấy mực công chi phí về phòng giấy viện: 600500

Ngày 21 marts này tôi đã lãnh và gửi vào Pháp-hoa-ngân-hàng 700500, của 370500 tôi đã rút lương thu-ky 2 tháng (Janvier và Février) cùng lương planton tháng Février cùng chi phí phòng giấy trong 2 tháng, vậy xin thưa cho các ngài rõ, và sắm thêm đồ dùng trong viện.

Việc viện là việc chung mà anh em đã nghĩ cho tôi, tôi không nghĩ cho mình, nên tôi đã cho có số hình mà thôi, còn khoản trường thế nào, nhờ có ý kiến đồng viện.

TẠP LOẠI

TIỀN LÀ GÌ?

(Tiếp theo)

III. Hiện tình tiền-tệ trong Thế-giới.

a) Ở các nước văn-minh. — Ngày nay, trong Thế-giới nhiều nước có ba thứ tiền: tiền-vàng, tiền-bạc và tiền đồng.

Tiền-vàng và tiền-bạc dùng ra để tiêu-dụng trong những việc to-lớn. Tiền ấy được « phất » « đóng-luật » (monnaie légale), có nhà-nước bảo lãnh (garantie par l'Etat).

Còn tiền đồng thì chỉ để tiêu-dụng trong những việc vặt-vặt, để phụ vào những số-lẻ (monnaie d'appoint.) Nhà nước không bảo-lãnh.

Thế nào là « đóng-luật »? Một đồng tiền vàng hay một đồng tiền-bạc dùng ra để tiêu-dụng, nếu giá tiền-tệ ngang được với giá-thường của vàng-nguyên-chất hay bạc-nguyên-chất, thời gọi là « đóng-luật ». Thí dụ giá-thường của một ki-lô vàng nguyên-chất là 3100 phật-lăng (nên nhớ rằng vàng nguyên-chất của Tây tức là vàng hiệu 910, nghĩa là có 9 phần vàng và một phần đồng, thêm đồng vào như thế cho cứng vàng); nếu tiền vàng 20 phật-lăng, hiệu 910, mà nặng 0gr, 151, thời giá tiền-tệ ngang được với giá vàng nguyên-chất, nghĩa là « đóng-luật » ($\frac{20 \times 1000}{151} = 3,100$)

Thế nào là « bảo-lãnh »? Trong nước có một công-sở gọi là « Kho-dúc-tiền ». Thường thường sự đúc tiền « đóng-luật » là công-việc của nhà nước. Tư-nhân muốn đúc cũng được, song phải đem vàng-bạc đến kho Nhà nước để đúc. Tiền đúc ra phải có dấu hiệu Nhà-nước in vào một mặt, một mặt phải khắc phân-lượng minh-bạch. Nhà nước đã in dấu hiệu trên tiền-tệ thời Nhà nước phải bảo-lãnh tiền-tệ. Nhà nước đã bảo-lãnh thời nhà-nước có quyền bắt-buộc nhân-dân trong nước phải tiêu-dụng (cours légal).

Hiện-nay trong Thế-giới, có nước chỉ dùng tiền-vàng để làm tiền « đóng-luật » (nghĩa là Nhà-nước chỉ bảo-lãnh một mình tiền-vàng; có nước dùng cả tiền-vàng cả tiền-bạc để làm tiền « đóng-luật » (nghĩa là Nhà-nước bảo-lãnh cả tiền-vàng cả tiền-bạc: bimétalliste) như nước Pháp, lại có nước chỉ dùng tiền-bạc để làm tiền « đóng-luật » như các nước Á-châu.

Dùng một thứ dùng-luật không có sự gì bất-tiện.

Dùng hai thứ dùng-luật có nhiều sự bất-tiện. Xét lịch-sử nước Pháp đủ rõ. Năm 1803, nhà-nước Pháp thi hành đạo-luật bảo-lãnh hai thứ tiền: tiền-vàng và tiền-bạc. Ta hãy lấy một đồng-bạc 5 phật-lăng và một đồng-vàng 5 phật-lăng để so-sánh. Muốn hai thứ tiền-tệ ấy được dùng-luật cả hai, thời giá của đồng-bạc phải ngang với giá-thường của bạc nguyên-chất, giá của đồng-vàng phải ngang với giá-thường của vàng nguyên-chất. Trong năm 1803, giá

Các ngài có gửi thư từ về viện xin để như sau này

Monsieur Hugues-thế-Khang
Président chambre des représentants
du Peuple de l'Annam Rue Tự-đức

HUE

Nghị-trưởng
Kỳ tá Huyền-Thúc-Khang

một ki-lô bạc nguyên-chất là 200 phật-lăng; nếu đồng-bạc 5 phật-lăng nặng được 25 grammes thời dùng-luật (mua một ki-lô bạc nguyên-chất giá 200 phật-lăng, đúc thành 40 đồng-bạc, mỗi đồng giá 5 phật-lăng và nặng 25 grammes). Cũng trong năm ấy, giá một ki-lô vàng nguyên-chất là 3100 phật-lăng; nếu đồng vàng 5 phật-lăng nặng được 1gr, 613 thời dùng-luật (mua một ki-lô vàng nguyên-chất giá 3100 phật-lăng, đúc thành 620 đồng vàng, mỗi một đồng giá 5 phật-lăng và nặng 1gr, 613).

Nếu lấy một đồng-bạc 5 phật-lăng và một đồng-vàng 5 phật-lăng đem cân, thời thấy đồng-bạc nặng hơn đồng-vàng 15 lần 1/2. Thế thời trong năm 1803, vàng quý hơn bạc 15 lần 1/2. Từ năm 1803 đến 1847, số 15, 5, nghĩa là giá vàng sánh với bạc, không thay-đổi. Không thay đổi như thế thời không có sự gì bất-tiện.

Nhưng vào khoảng năm 1847, ở Ca-li-phô-ni (Californie) mới tìm ra nhiều mỏ vàng, số vàng nguyên-chất trong nước Pháp bởi thế mà tăng thêm. Lại tiếp theo có sự buôn-bán với Ấn-độ, người Pháp phải trả cho người Ấn-độ mất hết hết hết bạc nguyên-chất (đồng bạc nguyên-chất thời lấy hóa vật) số bạc nguyên-chất trong nước Pháp bởi thế mà giảm bớt. Khi ấy, trong nước, vàng nguyên-chất vì hiếm mà hạ-giá, bạc nguyên-chất vì hiếm mà cao-giá, thành ra vàng chỉ còn quý hơn bạc có 15 lần (khi-trước quý hơn 15 lần 1/2). Bởi thế, giá tiền-vàng khi trước dùng ra bấy giờ phải thấp thua giá vàng nguyên-chất. Tiền thấp gá tức là « sai luật », tức là « xấu ». Rút cục lại, trong nước có một thứ tiền « tốt » (tiền bạc) và một thứ tiền « xấu » (tiền vàng). Tới là cao hơn giá thường, xấu là thấp thua giá thường, tốt hay xấu đều sai luật cả.

Cách ít lâu về sau, vào khoảng năm 1871, các mỏ vàng ở Californie đã đào hết, mà ở Hoa kỳ lại mới tìm ra được nhiều mỏ bạc. Bởi thế trong nước Pháp, vàng lại hiếm, bạc lại nhiều, vàng lại quý hơn bạc đến 16 lần. Bởi thế, đồng bạc khi trước dùng ra bấy giờ phải trút giá, phải « sai luật », phải « xấu ». Rút cục lại, tiền vàng được tốt, tiền bạc phải xấu.

Xem như thế thời đủ rõ rằng trong nước dùng hai thứ tiền dùng luật thiết là bất-tiện.

Ông Go-rê-sam (Grésham), người Anh, bàn về kinh-tế, có phát minh một cái nguyên-tắc rất thâm thúy. Ông ấy nói rằng: « Trong một nước có hai thứ tiền dùng luật, nếu vì sự trôi chảy của giá-thường vàng bạc nguyên-chất mà sinh ra một thứ tiền tốt và một thứ tiền xấu, thời thứ tốt sẽ mai một, thứ xấu cứ lưu hành như thường. »
Vì sao tiền xấu cứ lưu hành như thường? Tiền là một vật dùng để làm « chừng », để làm « khế-khoan », chứ không phải là một vật để đóng. Nếu lấy hai cái đồng hồ, nghĩa là hai vật dùng, thời lựa cái tốt, bỏ cái xấu, là lẽ tự nhiên. Tiền thời không thế. Tiền chỉ dùng để trả nợ hay để mua đồ (mua đồ cũng là một cách trả nợ) Tiền xấu, tuy bị thấp giá, nhưng vẫn là tiền « đóng luật », nghĩa là vẫn có Nhà nước bảo-lãnh, vẫn có Nhà nước bắt buộc nhân-dân trong nước phải tiêu-dụng, thời tại gì lại không dùng tiền xấu, để trả nợ? Vì ai cũng có tiền dùng tiền xấu, nên tiền xấu cứ lưu hành như thường.
Vì sao tiền tốt phải mai một? Tiền tốt là tiền cao giá hơn giá thường. Giá cao hơn thời thành

COMPATRIOTES VISITEZ LA PHARMACIE PHAM-DOAN-DIEM A TOURANE

bản phải dùng 1 hoặc 2 cái tuần đương
bản này 10.000 lần để giữ địa vị mình
đây với Anh và Mỹ. Và chúng hai nước
nay cũng mới đang chương trình hải
quân mới.

(Tin ngày 21 tháng 3)

Nhật tại Trung-Hoa. — Chính-phủ
định sẽ thêm thuế nhiều thương mại
vào ở Trung-Hoa, và đã từ cho các
lãnh sự phải nộp thuế y kiến mình về
phương sách thuế quan (thuế mại)
ở Trung-Hoa.

(Theo Arip)

AN-ĐO

(Tin ngày 18 tháng 3)

An-Đo đối với Anh. — Hội nghị lập
pháp An-Đo đã bỏ đa số phiếu quyết định
để chế độ thuế điều-trả do Sir John
Simon chủ trì, mới tới An-Đo để nghiên
cứu về các vấn đề của chính Hiến
pháp An-Đo.

Trong buổi hội nghị, 3 nhà lãnh tụ
dân quốc dân đã diễn thuyết rất kịch
tuyệt để bài xích các chính sách của Anh
đối với An-Đo và nói rằng nếu chính
sách ấy mà không chống đỡ thì dân
quốc.

(Le quotidien)

SY-RI

Những điều kiện của dân Sy-ri.
— Mọi rồi hàng Arip (vô tuyến điện) mới
báo tin rằng ở Sy-ri đã bắt đầu quân luật
Tin Sy-ri làm cho dư luận thế giới (cảm
kích, vì theo lời Sy-ri thì trước kia ở Sy-ri
vẫn phải thiết quân luật).

Vì lý gì? Vì có lý!... Ta nhận đây
ai ngờ đến cái thơ điều-trả của đại biểu
đoàn Sy-ri ở Genève gửi cho chủ tịch hội
Liên quốc ngày 2 tháng 3 năm 1927.

Trong thư ấy đại khái phần đối các
chính sách của người trái với nhân
dân, nói về những sự thảm sát, những
máu chảy, những thất bại. Sau cùng thì
những điều kiện của dân Sy-ri như thế này:

1. Một cuộc điều tra công bình,
gồm những nhân vật trung lập, để cho
dân Sy-ri được tự do phát biểu;
2. Nếu chưa tiến tới được phát bỏ điều
trả thì xin hội Liên quốc đặt một ủy-hội
kiểm sát trực tiếp dưới quyền hội Liên
quốc.

3. Nếu hai điều ấy không thể thực hành
được thì xin hội Liên quốc cắt các gánh
nặng cho nước Pháp và tuyên bố cho
nước Sy-ri độc lập và nhận cho Sy-ri
vào hội Liên quốc.

(Lược ở báo E. A.)

AU-MỸ PHÁP

(Tin ngày 22 tháng 3)

Tại bộ Thuộc địa. — Tại bộ Thuộc
địa, mỗi họp một hội đồng tư-vấn và các
chức độ hội-xã ở Đông-dương. Các hội đồng
bạc Đông-dương là 10 phái-làng, nhưng
như các hội-viên hiện diện đều bằng lòng
cả. Nhưng đối với kiến của Toàn-quyền
Đông-dương đã rồi sắc lệnh mới ra.

(Theo Arip)

ANH

(Tin ngày 21 tháng 3)

Anh Mỹ đề huê. — Tại bữa tiệc của
phòng Thương mại Hoa-kỳ đặt ở Hội
trưởng hội Stock-Exchange ở New York
đã đề nghị điều Anh Mỹ đề huê về các
thị trường tài chính.

(Theo Arip)

ĐỨC

(Tin ngày 21 tháng 3)

Nông dân phản đối. — 7000 nông
dân ở Munich đã yêu cầu cho chính-
phủ làm thỏa nguyện vọng của họ, nếu
không thì nông nghiệp giới phải trả
phương sách phòng thủ.

(Theo Arip)

HOA-KỲ

(Tin ngày 22 tháng 3)

Ngân sách về quân bị. — Có tin từ
Hoa-thành-đốn rằng Ủy-hội-tái-chính đã
trình sự dự-toán hải-quân năm 1929 cho
Hạ-nghị-viện, tổng số là 360 triệu đồng,
hơn năm 1928 là 20.380.000 đồng. Người ta
doán trước rằng cứ mỗi năm ngân sách
ủy lại sẽ thêm lên một Ủy-hội-tái-chính
đã quyết-nghị một khoản 2 triệu
đồng để đóng hai cái phi-dịch, tổng phi
phải đến 8 triệu đồng. Mỗi cái có thể chở
từ 100 người. Theo ngân sách dự-tru
của Ủy-hội thì trong khoảng hai năm
1928 và 1929 có thể đặt xong được 21
phi cơ.

(Theo Arip)

Tin-Đức thư-xá

37, rue Sabourain, Saigon

Là hiệu bán sách vở, giấy bút và xuất
bản các sách Quốc-văn
Mọi xuất bản bộ:

Cây đáng mừng đời (2 quyển) tác-
giả là ông HỒ-BIỂU CHANH, in 20.000
quyển sách dày 70 trang, giá mỗi quyển
0 \$ 50

Một việc ích lợi chung về đường kinh tế

Bản hiệu buôn bán và những thực nghiệp như sau này
1. Chế tạo một thứ nước chấm ngon rất đặc biệt chế bằng cách vệ sinh, không muối
không chua, không sinh vi trùng dù cả bản buôn bán là
2. Chế tạo các thứ rượu ngọt (siro) rất ngon mà giá lại rẻ, xưa nay đã được nhiều
tiếng thơm khen.
3. Chế tạo các phẩm danh hương, dùng để tô điểm cho thân mình, dùng để vệ
sinh thì phương pháp được, thật là một thứ hương rất mới mang đặc sắc.
4. Chế tạo các thức ăn thanh trà, bản hiệu dùng công sức tìm các vị chế tốt ở thổ
nghiên và các danh sơn minh chế theo cách nấu nước, chế này đã ngon và đủ cả chất bổ
chất tiêu, vật tuy tầm thường, nhưng công hiệu rất lớn.
5. Bản hiệu có bán đủ những Trung Tây tạp hóa, và cả sản vật thực vật nước
mạnh, như là trà rừng, gỗ, than, củi dưới bể, muối, mắm, cá, động vật, các loại gạo
ngũ cốc v.v.
6. Bản hiệu có gọi một tên họ cái hương, mục đích để dẹp đỡ nhau về đường tài chính,
cho đủ vốn bù n bán làm ăn, nguyên việc đó đã trình tòa trước ba tại tòa An Vinh đầu vụ
đó rồi, nếu ai hiểu thấu chủ nghĩa hay có ích lợi cho các thương nhân Việt thành
thương các này thế nào cũng trở nên giàu có. Bản hiệu mong rằng anh em họ con sản
lòng chiếu có trước nữa lấy tình liên lạc hàng buôn bán, tiến lợi với nhau, sau
càng là một lợi sinh tài khôn khéo, để cùng nhau xây đắp lấy nền kinh tế nước nhà vậy.

Kính cáo

VẠN-LỢI-THÀNH-THƯƠNG-CỤC

26 Rue de chinois Thanh-Hoa

BÁN BUÔN ĐI KHẮP CỎI ĐÔNG-PHÁP

Thuốc đông hạng 6 lượng

Thuốc đánh hạng 3 lượng

Mua buôn tính giá

riêng

Thuốc lão "Hoành Phát"
BÁN TẠI HIỆU:
LY SENG BAO
42 Phố hàng bồ HANO.

Giấy gói số 230 Hòm thơ số 11

CUỘC THI QUẢNG CÁO của hiệu HƯƠNG-KỲ

Các kiểu vẽ dự cuộc thi mới
được 24 kiểu, còn các bài thơ
mới nhận được có 20 bài
cho nên chưa đủ giải thưởng,
vậy xin gia một hạng hai tháng
nữa để các nhà văn-sĩ và các
tay mỹ-thuật có đủ thời giờ mà
giúp quảng cáo cho việc công
nghệ nước nhà.

HƯƠNG-KỲ Photo Hanoi
Cần bậc

NGUYEN-VAN-THONG

dit TAN-THANH

Falfo - Annam

Entreprise des travaux en Annam
TRANSPORT D'AUTOMOBILE
LIBRAIRIE CORDONNERIE EPICRERIE CHAPELIERIE

Bảo lãnh cửa nhà và kiến lương
đạo lộ.
Buôn bán tạp hóa và cho thuê
xe điện.

LIÊN-THÀNH

ĐÔNG-PHÁP SAN-VAT

Cổ-phần hữu hạn Công-ty.
Tư-bản 133.500\$00

Tổng Cục tại Saigon
Phân Cục tại
Phân phẩm chất
hóa-nghiên
Xưởng chế tạo
Phòng nghỉ

Công ty thành lập từ ngày 20 năm, chuyên
nghề chế tạo và bán nước mắm, nước mắm
ngon lành, hợp pháp vệ sinh, dùng loại
chả nước, đồng thời chuyên chế, xin nhận
về nhân viên các Liên-Thành
Phòng nghỉ thì rộng rãi một mà, rất
biện cho khách du lịch.

PHARMACIE NORMALE
L. SARREAU
119-121, Rue Caillet - SAIGON
Produits chimiques, Droguerie, Laiterie
Photographie-Fournitures pour Plantations
Brevetés contre contrefaçon de la
"Medication hypertonique de D. RUDY"
Service spécial d'expéditions dans l'intérieur

MÔNG LƯƠNG ĐƯỜNG

Pharmacie et médecin

N. 80 Rue Duong-Soc-Trang.

Bản đường bản đồ các môn thuốc,
sống, chín, và gạo, đơn, hườn, tán
của các nhà thuốc trong cõi Đông-
dương này. Trong tiệm lại sẵn có
thầy danh y trị các bệnh nội, rất
tiện cho các ngài trong lúc cần dùng.
Bản đường có chế hườn thuốc
thiện-thời trị bệnh tởm, cho khắp
mọi nơi dùng đỡ lạnh độ, thuốc ấy
chỉ cho không, không bán chắt gì,
nếu ai có bệnh cần cấp, bất luận
quen lạ, xa gần, hỏi đến thì bản
đường xin sẵn lòng gửi miễn phí.

BỆNH QUI DA CÓ THUỐC TIỀN

H ầu hết các bệnh da liễu như: ngứa, nổi mụn, vẩy, chàm, ghẻ, v.v. đều do một nguyên nhân là thiếu hụt một chất nào đó trong cơ thể. Nếu không bổ sung chất này thì bệnh sẽ tái phát mãi mãi. Thuốc Tiền Da là một loại thuốc đặc biệt, được chế tạo bằng các thành phần quý giá, có tác dụng bổ sung chất thiếu hụt, giúp da khỏe mạnh, ngăn ngừa bệnh da liễu tái phát. Thuốc Tiền Da có thể dùng cho cả nam và nữ, từ trẻ em đến người già. Mỗi ngày chỉ cần bôi một lần, da sẽ cảm thấy mát mẻ, sạch sẽ. Đây là một phát minh vĩ đại, giúp hàng triệu người thoát khỏi nỗi lo âu về bệnh da liễu.

Nhà thuốc Nguyễn-vân-Tri
có hạn sĩ và bán lẻ đủ thứ thuốc Tây, y
như mảy Đại - được - phong Langsa ở
Saigon vậy
có bán thuốc trị về bệnh TIÊM LA đã nổi
danh, thuốc này uống khỏi ngứa, ít
tổn hao, lại kín đáo
có bán thuốc trị về bệnh GIẾ - CỎ,
CHUM-BAO, uống như thế nào, uống vào
cũng hết
là ngôi hàng đồng-ban ta nên chiếu cố
vì là của người Annam mình lập ra,
và buôn bán không thua gì các Nhà
thuốc Tây lớn khác, ở trong xứ ta

Nhà thuốc Nguyễn-vân-Tri
Nhà thuốc Nguyễn-vân-Tri
Nhà thuốc Nguyễn-vân-Tri

Xin con Hồng cháu Lạc, nhớ đến Giồng Lạc-Hồng
NGUYEN-VAN-TRI
BẢO-CHẾ-SU
MYTHO
(Cochinchine) Adresse télégraphique
PHARMATHI
Téléphone N°32

MAGASIN DE SOIERIES
TÂN LỢI
138-140, B' Tổng-đốc-Phương (CHOLON)
Bản hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ Lụa Tàu, hàng Thượng-hải
như là: lãnh, xuyên, trầu, cầm-nhưng, cầm-châu v. v. Hàng thiết tốt,
thiết bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trở. Bán lẻ
đủ các thứ hàng bom-bay, hàng Nhật-bản v. v. Khẩn đối đầu rút và
thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiết đẹp.
Trừ bán sỉ và lẻ đủ thứ màu nhuộm của Tây hiệu "Teinture
Idéale" danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.
Bánh hộp biscuits "Kim-Thời" của bản hiệu chế tạo chẳng khác
nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi.
Bản lẻ mỗi hộp 0\$ 75 tại bản hiệu (mua sỉ có huê-hồng).
Bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và
Bắc-kỳ.
Ở xa xin viết thư thương-nghị
TÂN-LỢI
138-140, B' Tổng-đốc-Phương Cholon

PHARMACIE PHAN-VAN-GIAO
HIỆU BẢO-CHẾ
THÀNH-HOA ANNAM
Là Hiệu Bảo-chế thuốc tây của ông Phan-vân-
Giáo, nguyên bảo chế ngạch y-lý, độc-lực tỏ chừng lên.
Có đủ các thứ thuốc rất tốt và thật tươi của các
nhà đại dược-phòng trừ danh bên Pháp chế ra
chuyển tàu nào cũng có thuốc mới gửi đến.
Bản giá rất phải chăng vì những phụ phí vô ích,
đều giảm bỏ cả, mà chủ nhân bao giờ cũng sẵn lòng
mách bảo các bệnh nhân trong lúc cần cấp mà chưa
mời kịp hay mới không được quan thầy thuốc.
Đồng bào ta nên chiếu cố, trước là được thuốc tốt,
sau vừa được vui lòng giúp một người Việt-Nam.

TÂN-LỢI
TAILLEUR
120, Rue d'Espagne SAIGON
May đồ tây phục, theo kiểu kim thời, đã khéo lại may,
laine nỉ đủ thứ.

Đóng cửa một hiệu thuốc
Hiệu Tư-Ngọc-Liên muốn chuyển nghề thuốc nước nhà, cho nên đóng cửa
hiệu thuốc ở Báp-cầu mà đem hiệu chính mở sang Hanoi 236 phố Hàng-Bông,
giấy nơ 632. Những thuốc của hiệu ấy đã nổi tiếng khắp Đông-Pháp, nhất là thuốc
lưu n 3 giá 1\$30 và giáng-mai n 6 giá 2\$00, rồi bệnh nặng đến đau cũng khỏi rệt
nọc mà không hại sinh dục, hai thứ thuốc này ở Saigon chạy lắm, có gửi bán
ở hiệu Đinh-Thành-Song và Ứnh-Cai-Nhưm - Kinh đô Huế hiệu Vinh-Tương
phố Gia-Lông - Vinh hiệu Đức-Thịnh phố La-Ga - Thanh-Hoa Mỹ-Hiền-Đạo 33
grand-rue - Tourane Nguyễn-Thị-Huê phố Đỗ-Hữu-Vi - Nhà-Trang-Móng-Lương
Thư-Quan-Vương-gia-Bật - Falfoo Van-Thành dit Hoàng-dã-Vinh 138-220 phố
Pont Japonais.
Hiện ý lại còn nhiều thứ thuốc rất hay như: thuốc ho trẻ con n 1 giá 0\$30 -
Thuốc ho người nhớn n 19 giá 0\$50 - Thuốc kết lý n 5 giá 0\$40 - Thuốc bổ
trị bệnh tả thấp n 2 giá 2\$00 - Thuốc bổ thần n 15 giá 0\$70 - Thuốc đau bụng
kinh niên n 13 giá 0\$30 - Thuốc ghẻ n 7 giá 0\$10 - Thuốc sỏi trẻ con n 11 giá
0\$25 - Thuốc cam trẻ con n 11 giá 0\$10 - Thuốc điều kinh n 17 giá 1\$00 - Thuốc
cầm răng trẻ con n 16 giá 0\$10 - Thuốc đau mắt n 21 giá 0\$10 - Các thuốc khác
hiện đã được nhiều quốc dân khen ngợi và kính là rất nhiều.

TO NHẬT Ở ĐÔNG-PHÁP
CỦA NGƯỜI ANNAM
Bản sở chuyên chế
các thứ peintures or-
dinares, laquées, ver-
nis, essence de téré-
benthine, cire à paquet,
chromo - encaustique,
couleurs pour peintures
et à la chaux etc. . .
marque "RÉSISTANCO"
Hàng thật tốt giá thực hạ.
Envoi de catalogues et échantillons sur demande.
NGUYEN-SON-HA, Fabricant
Bureau: 46 B' - Amiral Courbet HAIPHONG
Usine: Route de Lach-Tray
Adresse tél. Soanah - Haiphong - téléphone 238

CÚNG KHÔNG LẠ CHI
Xưa nay các ngài đến đây cũng biết hiện chúng tôi chỉ bán hàng tự lực, với
vóc, dấm, nước, hàng Tây, hàng Tàu, hàng Việt-Nam, hàng tạp hóa, mà nay lại
thấy bản đồ này thì lại thấy những hàng không lạ chi.
Nguyên chúng tôi nay chỉ làm hàng bán dân: A T A bán da Công Ty - (Cả
Franco-Asiatique des Peintures) là hàng đến rồi có thể kể cả hàng của,
Bản đồ các thứ đồ hóa như là:
Đồ hóa hóa - Con Sò - đồ rất sáng trong.
• • • "Cá Gáy" - uống thật khỏe mắt.
• • • "Cá Mòi" - thấp hết cơn đau.
• • • "Hoa thị" - hàn thêm cái rì.
LÀI CỎ CỎ - Dân Francon-Son thì tới bác đồng thấp đến mauchon chạy
se đến, đến như M. C. C. và các thứ này đã chạy các máy, máy in, máy cưa, máy
đào và vác, đến từ rồi, đến từ rồi, đến từ rồi, đến từ rồi, đến từ rồi, đến từ rồi,
"Bongin" - Con Sò - là đến rồi, đến từ rồi, đến từ rồi, đến từ rồi, đến từ rồi, đến từ rồi,
Mauchon hiện Tila Landi. - Lại biết các thứ đồ hóa đến rồi và đến mauchon rất là
tuyệt vời là.
Giá cả hợp lý, tiếp nhận từ rồi, bán cả bán lẻ đủ cách, và là qui khách biết
thương người đồng bào Việt Nam ta, một bước đến đến đường Đường mới, cho
chúng tôi đến hiện chúng tôi là hiện.
AN-NHON
Rue Paul Bert Huế (Đã hàng tại)
Quai Ông Ba Huế (Đã hàng tại)
Téléphone N° 59
Gửi thư, mandat, tiền đến AN-NHON Rue Paul Bert thì ở tên M. Nguyễn-nhơn-Cung
Gửi thư, mandat, tiền đến AN-NHON Quai Ông Ba thì ở tên M. Đền-Bai
Cần Cáo, Nguyễn-nhơn-Tô